

Svjetsko brodograđevno tržište – srpanj 2018.

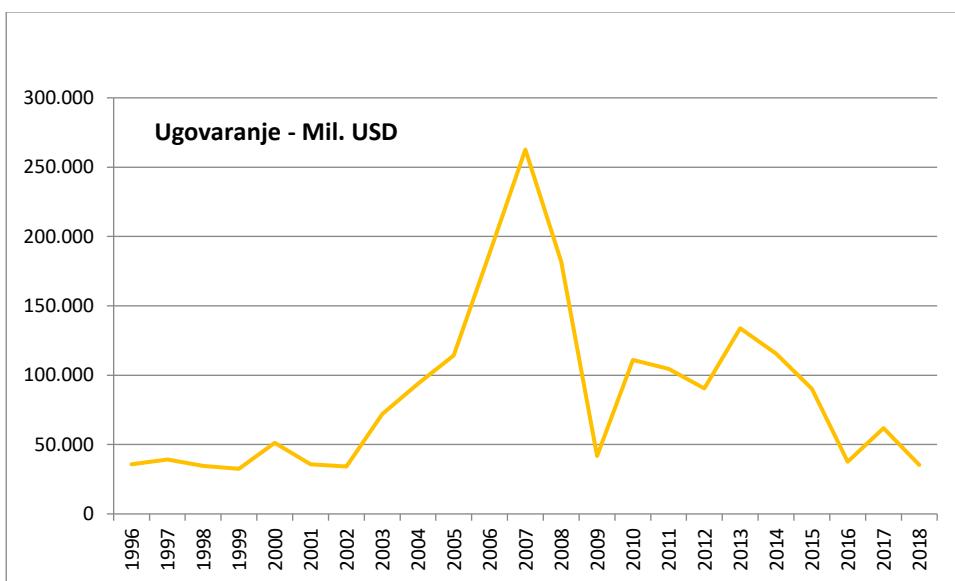
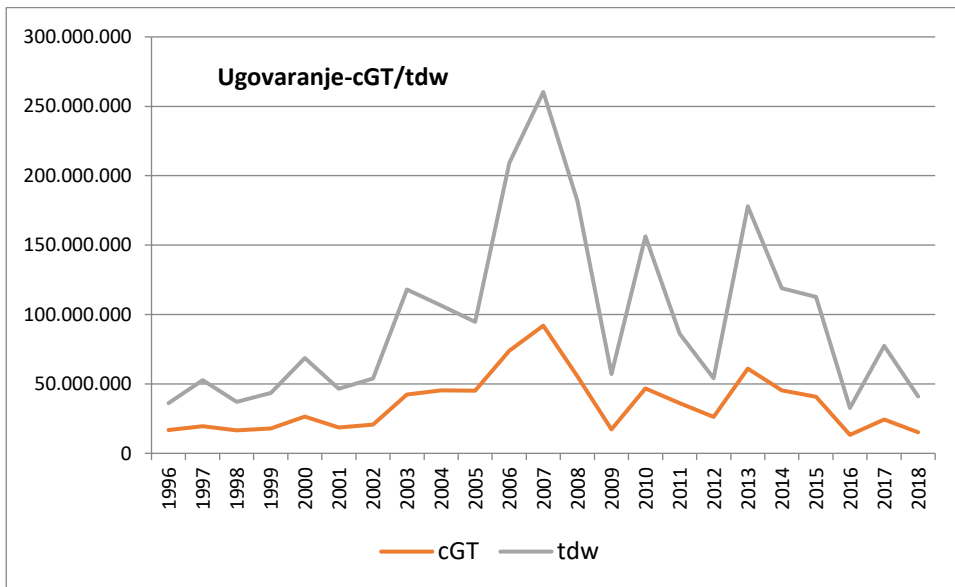
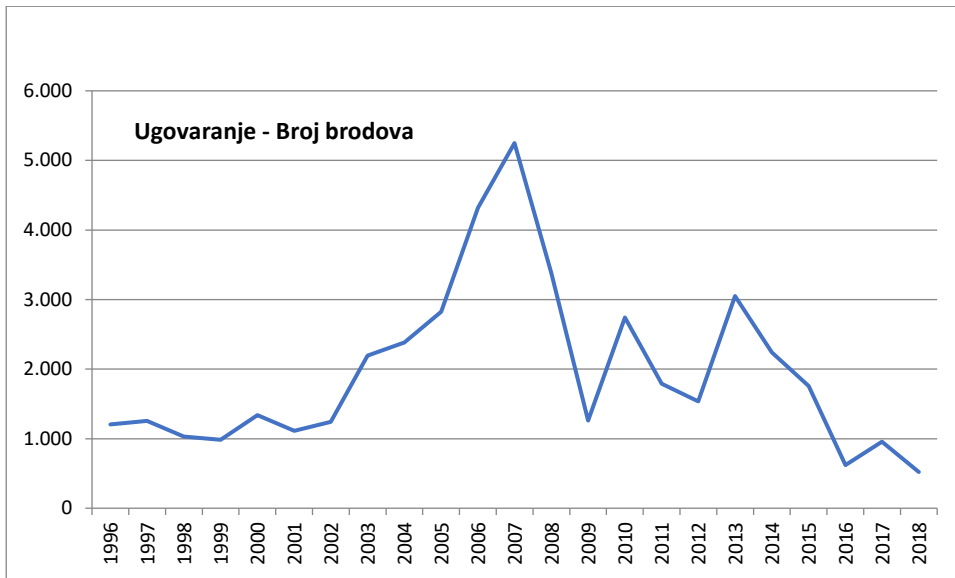
Općenito

U prvih 7 mjeseci 2018. godine stanje na tržištu je i nadalje stabilno, ali relativno niže razine aktivnosti u odnosu na 2017. godinu. Tako je ugovaranje brodovlja u prvih 7 mjeseci 2018. godine u padu od oko 14 % u odnosu na isti period 2017. Ovakav trend je očekivan, obzirom na aktualna svjetska kretanja (u prometu roba i usluga), a ukoliko se u ostatku godine nastave slični trendovi, razina cijena novogradnji će ostati na sadašnjim razinama. Također, ovakvi trendovi se odražavaju i na sadašnje razine vozarina, pa se u tom smislu ne očekuju značajnije promjene. Od značajnijih događaja koji će se uskoro odraziti i na stanje na tržištu, ovdje spominjemo nove propise koji će se u skoro vrijeme početi primjenjivati na brodovima koji će se ugovarati. Primjena novih propisa značit će i povećanje troškova gradnje brodova, pa samim time i određeni utjecaj na stanje na tržištu. Najznačajnije promjene odnose se na:

- Limitirana emisija „NOx“ u Kini
- Razmatranje primjene novih limita u emisiji štetnih plinova u Mediteranu (ECA – Emission Control Area)
- Razmatranje primjene novih projektnih rješenja (Wartsila), tj. primjene „hibridnih NOx pročišćivača ispušnih plinova“ na kontejnerskim brodovima europskih brodovlasnika
- Razvoj ekološki čistih procesa razgradnje brodova u Bangladešu
- Odobrenje ugradnje novih uređaja za postupanje sa balastnim vodama na brodovima, od strane USCG (US Coast Guard Marine safety Centre)

Novi ugovori

	Novi ugovori			
	Broj brodova	Mil. cGT	Mil. tdw	Mld. USD
1996	1.204	16,7	36,2	35,9
1997	1.254	19,6	52,8	39,2
1998	1.031	16,5	37,2	34,7
1999	982	17,9	43,6	32,5
2000	1.339	26,4	68,9	51,2
2001	1.113	18,7	46,6	35,8
2002	1.243	20,6	53,8	34,2
2003	2.191	42,5	118,1	71,9
2004	2.385	45,3	106,3	94,1
2005	2.822	45,1	94,8	114,2
2006	4.316	73,9	209,3	187,9
2007	5.244	91,9	260,2	262,9
2008	3.383	55,2	181,4	181,9
2009	1.256	17,3	57,1	41,7
2010	2.739	46,6	156,1	111,0
2011	1.793	36,0	86,3	104,6
2012	1.533	26,2	54,0	90,4
2013	3.051	61,1	177,8	133,9
2014	2.240	45,3	118,8	115,0
2015	1.738	40,5	112,4	90,0
2016	607	13,0	31,8	37,1
2017	955	24,4	77,4	62,0
2018	521	15,2	41,1	35,4

Od 521 ugovorenog broda u prvih sedam mjeseci 2018. godine (15,2 mil. cGT-a; 41,1 mil. tdw, ukupne vrijednosti 35,4 milijardi USD), najveći broj brodova ugovorila je Kina - 219, J. Koreja je vodeća po količini cGT-a – 6,2 milijuna cGT, kao i po vrijednosti ugovorenih brodova – 12,4 milijardi USD; za usporedbu hrvatska brodogradilišta su u 2018. godini ugovorila 3 plovne jedinice, ukupne vrijednosti oko 2 milijuna USD.

Od ukupne količine ugovorenog brodovlja u svijetu, u prvih 7 mjeseci 2018. godini (mjereno u cGT-ima), na **tankere** (uključivo tankere za kemikalije, sirovu naftu, naftne proizvode) odnosi se oko 23 %, na **brodove za rasuti teret** oko 22 %, na **LNG plinske tankere** oko 19 %, na **kontejnerske brodove** oko 18 %, na **putničke brodove** oko 10 %, na **LPG plinske tankere** oko 4 %, na **RO – RO brodove** oko 2 %. Na sve **ostale tipove brodova** odnosi se oko 2 %.

U prvih sedam mjeseci 2018., za većinu tipova brodova uočava se stabilna potražnja, iako na manjim razinama nego u istom razdoblju 2017. Također, u odnosu na početak 2018., zamjećuje se jačanje potražnje na tržištu kontejnerskih brodova, tankera, LNG plinskih tankera i brodova za rasuti teret.

Najveći pad ugovorenog brodovlja u 2018. godini u odnosu na 2017. godinu, zabilježen je kod tankera za kemikalije i specijalne terete (- 74 %), brodova za rasuti teret (- 39 %), te offshore brodova (- 30 %).

Ostali tipovi brodova bilježe porast ugovaranja u rasponu od 9 – 262 %, s tim da je najveći porast kod LNG plinskih tankera (+ 262 %).

Isporuke

U periodu od 1990., svjetske isporuke trgovačkih brodova su prolazile kroz različita stanja, no generalno se može reći da su najbolje godine bile od 2010. – 2012. (i to po svim promatranim parametrima), u kojem periodu se isporučivalo prosječno godišnje oko 2.930 brodova, sa oko 158 mil. DWT i 51 milijun cGT.

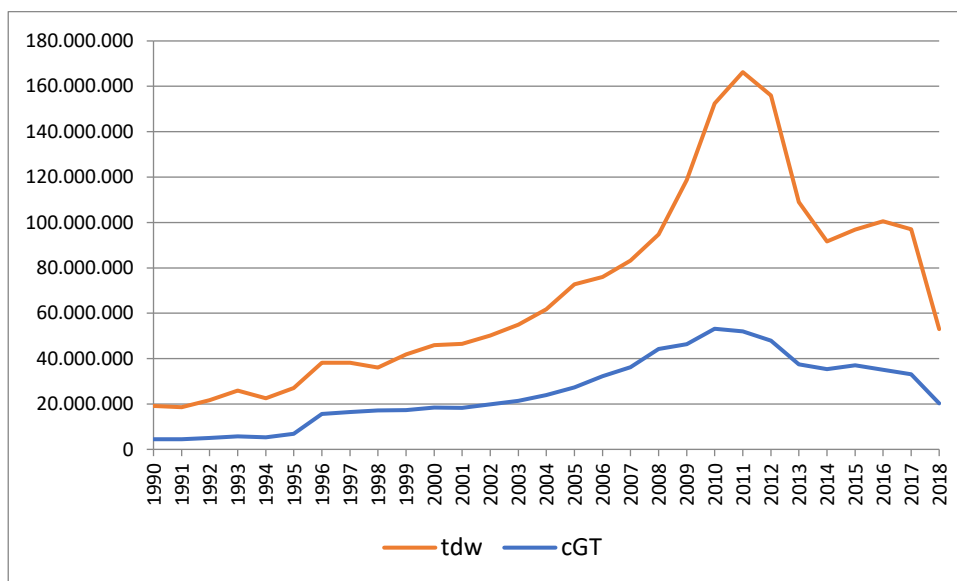
Za hrvatska brodogradilišta, najbolje godine su bile u periodu od 2004. -2007. U tom periodu hrvatska brodogradilišta su isporučivala prosječno godišnje 25 brodova, sa oko 856.700 DWT i oko 424.600 cGT. Za usporedbu, u 2017. godini hrvatska brodogradilišta su isporučila ukupno 10 plovnih jedinica s oko 154.700 tdw i oko 110.000 cGT, dakle oko 20 – 25 % od najboljih godina. U prvoj polovici 2018. godine isporučena je jedna manja plovna jedinica.

U svjetskim razmjerima, od 2010. godine, zamjetan je padajući trend u količini isporučenih brodova, dok je to u hrvatskom slučaju počelo daleko ranije – od 2007. godine. Procjene su da će se stanje na svjetskom tržištu stabilizirati i kretati u sljedećim godinama do maksimalnih 2.000 isporučenih brodova godišnje.

U prvih 7 mjeseci 2018., isporučeno je ukupno 844 brodova, sa oko 53,1 milijuna tdw i oko 20,2 milijuna cGT-a. U odnosu na 2017., po broju brodova u 2018. isporučeno je 57 %, po količini tdw-a 55 %, te po količini cGT-a 61 %. Ovakvi trendovi nam govore da će po svemu sudeći i 2018. po količini isporučenog brodovlja biti na sličnim razinama kao i 2017. godina.

	Isporuke		
	Broj brodova	tdw	cGT
1990	214	19.195.216	4.526.802
1991	200	18.590.224	4.467.819
1992	216	21.644.853	5.037.707
1993	248	25.859.066	5.720.785
1994	271	22.479.964	5.329.195
1995	363	27.099.850	6.808.164
1996	1.042	38.119.347	15.573.238
1997	1.119	38.237.703	16.392.537
1998	1.228	36.042.653	17.124.848
1999	1.137	41.818.826	17.290.947
2000	1.048	45.993.249	18.445.369
2001	1.044	46.494.669	18.262.605
2002	1.135	50.220.039	19.918.323
2003	1.183	55.038.546	21.454.015
2004	1.335	61.780.544	23.934.492
2005	1.620	72.694.765	27.365.707
2006	1.899	75.978.500	32.242.784
2007	2.205	83.241.532	36.259.343

2008	2.679	94.780.717	44.254.714
2009	2.886	118.747.288	46.396.156
2010	3.081	152.445.835	53.164.469
2011	2.967	166.259.340	52.022.925
2012	2.745	156.016.733	47.851.798
2013	2.119	108.961.770	37.429.212
2014	1.872	91.685.929	35.297.980
2015	1.892	96.849.358	37.070.192
2016	1.675	100.507.805	35.018.425
2017	1.472	96.978.510	33.066.854
2018	844	53.051.845	20.239.376

Svjetska Knjiga narudžbi (Srpanj 2018.)

R.br.	Zemlja	Nosivost (t)	%
1.	Kina	90.490.147	44,84%
2.	Južna Koreja	55.513.941	27,51%
3.	Japan	43.455.713	21,53%
4.	Filipini	4.560.522	2,26%
5.	Vijetnam	1.744.836	0,86%
6.	Tajvan	1.087.313	0,54%
7.	Brazil	873.923	0,43%
8.	Rusija	836.198	0,41%
9.	Španjolska	541.093	0,27%
10.	Hrvatska	462.629	0,23%
11.	SAD	363.213	0,18%
12.	Njemačka	239.678	0,12%
13.	Turska	151.339	0,07%
14.	Nizozemska	149.559	0,07%
15.	Finska	142.800	0,07%
16.	Indonezija	137.505	0,07%
17.	Italija	77.600	0,04%
18.	Bangladeš	69.900	0,03%
19.	Francuska	67.456	0,03%
20.	Norveška	49.685	0,02%
	OSTALI	791.138	0,39%
	UKUPNO	201.806.188	100,00%
	Europa	2.787.206	1,38%

R.br.	Zemlja	Kompenzirana bruto tonaža (cGT)	%
1.	Kina	28.554.009	37,67%
2.	Južna Koreja	17.987.957	23,73%
3.	Japan	14.005.727	18,48%
4.	Njemačka	2.733.831	3,61%
5.	Italija	2.721.584	3,59%
6.	Francuska	1.671.412	2,20%
7.	Finska	1.276.315	1,68%
8.	Filipini	1.124.338	1,48%
9.	Vijetnam	905.074	1,19%
10.	Norveška	575.860	0,76%
11.	Rusija	519.090	0,68%
12.	Hrvatska	481.028	0,63%
13.	Brazil	379.026	0,50%
14.	SAD	346.250	0,46%
15.	Singapur	344.330	0,45%
16.	Nizozemska	334.860	0,44%
17.	Španjolska	332.696	0,44%
18.	Tajvan	293.583	0,39%
19.	Turska	257.239	0,34%
20.	Indonezija	196.229	0,26%
	OSTALI	762.970	1,01%
	UKUPNO	75.803.408	100,00%
	Europa	11.185.485	14,76%

Europska Knjiga narudžbi (Srpanj 2018.)

R.br.	Zemlja	Nosivost (t)	%
1.	Rusija	836.198	30,00%
2.	Španjolska	541.093	19,41%
3.	Hrvatska	462.629	16,60%
4.	Njemačka	239.678	8,60%
5.	Nizozemska	159.559	5,72%
6.	Turska	151.339	5,43%
7.	Finska	142.800	5,12%
8.	Italija	77.600	2,78%
9.	Francuska	67.456	2,42%
10.	Norveška	49.685	1,78%
11.	Poljska	31.485	1,13%
12.	Rumunjska	19.888	0,71%
13.	Bugarska	4.300	0,15%
14.	Velika Britanija	2.266	0,08%
15.	Grčka	960	0,03%
16.	Ostali	270	0,01%
	UKUPNO	2.787.206	100,00%

R.br.	Zemlja	Kompenzirana bruto tonaža (cGT)	%
1.	Njemačka	2.733.831	24,44%
2.	Italija	2.721.584	24,33%
3.	Francuska	1.671.412	14,94%
4.	Finska	1.276.315	11,41%
5.	Norveška	575.860	5,15%
6.	Rusija	519.090	4,64%
7.	Hrvatska	481.028	4,30%
8.	Nizozemska	334.860	2,99%
9.	Španjolska	332.696	2,97%
10.	Turska	257.239	2,30%
11.	Rumunjska	118.393	1,06%
12.	Poljska	87.789	0,78%
13.	Velika Britanija	31.235	0,28%
14.	Portugal	27.117	0,24%
15.	Bugarska	7.136	0,06%
	Ostali	9.900	0,09%
	UKUPNO	11.185.485	100,00%

S krajem srpnja 2018. godine u Svjetskoj knjizi narudžbi je bilo ukupno 3.025 brodova, sa 201,8 milijuna tdw i 75,8 milijuna cGT. Vodeća svjetska brodograđevna zemlja je Kina s udjelom od 44,8 % Svjetske knjige narudžbi (mjereno u tdw), odnosno 37,7 % (mjereno u cGT), a slijede Južna Koreja sa 27,5 % (u tdw) i 23,7 % (u cGT), te Japan s 21,5 % (mjereno u tdt) i 18,5 % (mjereno u cGT).

Europska brodograđevna industrija zauzima 5. mjesto s udjelom od 1,4 % Svjetske knjige narudžbi (mjereno u tdw), dok mjereno u cGT-ima, sa 14,8 % zauzima 4. poziciju, iza Kine, Južne Koreje i Japana.

U svjetskim razmjerima, Hrvatska drži 10. poziciju s udjelom od 0,23 % (mjereno u tdw), odnosno 12. poziciju s udjelom od 0,63 % (mjereno u cGT).

U europskim razmjerima, Hrvatska drži 3. poziciju s udjelom od 16,6 % (mjereno u tdw), odnosno 7. poziciju s 4,3 % (mjereno u cGT).

U Svjetskoj Knjizi narudžbi (mjereno u cGT), Uljanik Grupa (Uljanik Brodogradilište, 3.Maj Brodogradilište) je na 59. mjestu, a pojedinačno Uljanik Brodogradilište na 74. mjestu, 3.Maj Brodogradilište na 99. mjestu, Brodosplit na 127. mjestu, te Brodotrogir na 149. mjestu od 150 najvećih svjetskih brodogradilišta. Sva 4 hrvatska brodogradilišta zajedno nalaze se na 42. mjestu.

I nadalje, najveće svjetsko brodogradilište je južnokorejski Daewoo Shipbuilding & Marine Engineering (DSME), koje mjereno u cGT-ima, drži oko 7,5 % Svjetske knjige narudžbi. Najveće europsko brodogradilište je njemački Meyer Werft sa oko 2,4 % Svjetske knjige narudžbi. Najveća svjetska brodograđevna grupacija je Hyundai Heavy Industries (HHI) sa oko 11,3 % Svjetske knjige narudžbi, dok je vodeća europska grupacija talijanski Fincantieri (s nedavnom akvizicijom STX France-a) sa oko 5,7 % Svjetske knjige narudžbi.

U Europskoj Knjizi narudžbi (mjereno u cGT), Uljanik Grupa (Uljanik Brodogradilište, 3.Maj Brodogradilište) je na 9. mjestu, a pojedinačno Uljanik Brodogradilište na 12. mjestu, 3.Maj Brodogradilište na 15. mjestu, Brodosplit na 22. mjestu, te Brodotrogir na 30. mjestu.

U prvih 7 mjeseci 2018. godine, najveću količinu brodovlja isporučila su kineska brodogradilišta s oko 7,5 milijuna cGT, zatim južnokorejska brodogradilišta s oko 5,2 milijun cGT, te japanska brodogradilišta s oko 4,9 milijuna cGT. Sva ostala svjetska brodogradilišta su isporučila oko 2,6 milijuna cGT.

Brodograđevna tržišta

- U Svjetskoj Knjizi narudžbi je s 31.7.2018. bilo ukupno 718 **brodova za rasuti teret**, s oko 80,3 milijuna tdw, što predstavlja 9,7 % aktualne flote brodova za rasuti teret; uočljiv je trend stabilne potražnje. Procjenjuje se da će globalni pomorski promet rasutim teretima u 2018. rasti po stopi od 2,6 %, što znači da bi se doseglo obim od 5,2 milijarde tona prometa. Dok se na svim svjetskim tržištima bilježi rast prometa željezne rudače, kineski izvoz željezne rudače je u padu od 2 % na godišnjoj razini.

U prvoj polovici 2018. godine su u rezališta otišla 33 broda za prijevoz rasutih terete (ukupne nosivosti oko 2,2 milijuna t), što predstavlja najmanju polugodišnju količinu u posljednjih 10 godina.

Krajem srpnja 2018., flota brodova za rasuti teret brojala je 11.245 brodova, s oko 830 milijuna t nosivosti, što je oko 1,6 % više nego početkom 2018. godine. Predviđa se porast flote brodova za rasuti teret na razini od 2,6 % godišnje (u 2018. i 2019. godini).

- U Svjetskoj Knjizi narudžbi su sa 31.7.2018. bila ukupno 742 **tankera**, s oko 71,1 milijuna tdw, što predstavlja 10,3 % aktualne flote tankera; uočljiv je trend, manjeg obima potražnje.

U prvoj polovici 2018. godine zabilježen je rekordno visok polugodišnji obim brodova koji su otišli u rezališta; oko 14,9 milijuna t nosivosti brodova otišlo je u rezališta, što je utjecalo na manji obim količine ugovorenih tankera.

Ukupno gledavši, očekuje se manji obim rasta flote tankera za naftne proizvode (oko 1,5 % u 2018.), dok se za tankere za sirovu naftu predviđa stagnacija.

Procjene su da će se rast globalnog pomorskog prometasirovom naftom usporiti na oko 2 % u 2018., dok je u 2017. rast bio na razini oko 3 %. Osnovni razlog usporenja vezan je za smanjenji uvoz nafte od strane SAD-a, kao i krizna žarišta u nekim velikim zemljama izvoznicama nafte – Venezuela, Iran, a što je sve skupa utjecalo na poremećaj ponude i potražnje.

Također, procjene su da će se globalni pomorski promet naftnim produktima usporiti u 2018. na oko 1,3 %, dok je u 2017. rast bio po stopi od oko 2,3 %, najviše zbog smanjenog uvoza naftnih produkata od strane zemalja jugoistočne Azije.

- U Svjetskoj knjizi narudžbi su sa 31.7.2018. bila ukupno 362 **kontejnerska broda** s oko 27,3 milijuna tdw, što predstavlja 10,4 % aktualne flote kontejnerskih brodova, odnosno na povijesno niskim razinama; uočljiv je trend slabije potražnje. Iako je u Knjizi narudžbi dominantna količina velikih kontejnerskih brodova (12.000 TEU +), oko 40 % tih brodova je predviđeno za isporuku do kraja 2020. godine.

Procjene su da će globalni pomorski promet kontejnerskog tereta u 2018. godini biti na nivou od oko 203,1 milijuna TEU. Ukoliko se te procjene obistine to će predstavljati rast od oko 5,4 %, uz mogućnost rasta i do 5,6 %.

U aktualnoj floti kontejnerskih brodova je 5.241 brod, sa ukupnim kapacitetom od 21,6 milijuna TEU. U 2018. godini, očekuje se rast flote po stopi od oko 5,6 %, čemu će najviše pridonijeti rast flote velikih kontejnerskih brodova (8.000 TEU +), dok bi rast flote manjih kontejnerskih brodova trebao biti po stopi ispod 1 %.

U prvoj polovici 2018. godine, 18 kontejnerskih brodova kapaciteta 34.000 TEU je otišlo u rezališta, što je značajno manja količina od 400.000 TEU brodova otišlih u rezališta u 2017. godini.

- U Svjetskoj knjizi narudžbi je s 31.7.2018. bilo ukupno 68 **LPG tankera** s oko 2,2 milijuna tdw, što predstavlja 9,1 % aktualne flote LPG tankera; uočljiv je trend stabilne potražnje.
- U Svjetskoj knjizi narudžbi je s 31.7.2018. bilo ukupno 110 **LNG tankera** s oko 9,1 milijuna tdw, što predstavlja 21,3 % aktualne flote LNG tankera; uočljiv je trend povećanja potražnje.

Procjene su da će globalni pomorski promet LNG tereta, rasti po stopi od 11 % u 2018. godini, dok je u 2017. rastao po stopi od 9 % (u periodu 2012. – 2015. rast po prosječnoj stopi od 0,3 %).

Pomorski promet LNG tereta predstavlja 11 % globalne potražnje za LNG-em, odnosno 35 % globalnog prometa LNG-em, dok je za usporedbu u 200. godini to bilo na nivou od 6 % i 26 %.

Sa oko 85 milijuna t kapaciteta ugovorenog brodovlja i oko 169 milijuna t očekivanih narudžbi u bliskoj budućnosti, može se očekivati značajan rast prometa i u 2019. godini.

- U Svjetskoj knjizi narudžbi je s 31.7.2018. bilo ukupno 253 **offshore** brodova s oko 0,7 milijuna tdw, što predstavlja 7 % aktualne flote offshore brodova; uočljiv je trend smanjenja potražnje

U Svjetskoj floti trgovačkih brodova je s 31.7.2018. bilo ukupno 59.503 brodova s oko 1.867,4 milijuna tdw, dok ukupna flota broji 94.628 brodova, s oko 1.950,3 milijuna tdw; ukupna vrijednost svjetske flote brodova je oko 965,7 milijardi USD

Cijene novih brodova

- Na **tankerskom** tržištu, **prosječne cijene novih brodova** su i nadalje u manjem porastu (tromjesečni trend) i to za sve veličine brodova; nešto veći porast zabilježen je kod „Aframax“ tankera (115.000 tdw) +3,3 %;

VLCC 320.000 tdw – 89,5 m. USD

Suezmax 157.000 tdw – 59 m. USD

Aframax 115.000 tdw – 47,5 m. USD

MR tanker 51.000 tdw – 35,5 m.USD

- Na tržištu **LNG tankera i LPG tankera**, **prosječne cijene novih brodova** u odnosu na travanj 2018. stagniraju ili su u blažem porastu;

LNG 174.000 m³ – 180 m. USD

LPG 82.000 m³ – 71 m. USD

- Na tržištu specijaliziranih **brodova za prijevoz automobila** („Pure Car Carriers“) kapaciteta 6.500 vozila, **prosječne cijene novih brodova** su u odnosu na travanj 2018. stabilne i nepromijenjene;

6.500 CEU – 61 m. USD

- Na tržištu **brodova za rasuti teret**, **prosječne cijene novih brodova** su u odnosu na travanj 2018. u nešto većem porastu i to u rasponu od 3,8 do 4,4 %;

Capesize 180.000 tdw – 48 m. USD

Panamax 81.000 tdw – 27,5 m. USD

Handymax 62.000 tdw – 25,5 m. USD

Handysize 38.000 tdw – 23,5 m. USD

- Na tržištu **kontejnerskih brodova**, **prosječne cijene novih brodova** su u odnosu na travanj 2018., u nešto većem porastu i to za kapacitet broda od 13.000 TEU +1,8 %, a za brodove manjeg kapaciteta (2.750 TEU) za +5,7 %;

13.000 TEU – 112 m. USD

2.750 TEU – 33 m. USD

⇒ **Clarksonov Index prosječnih cijena novogradnji** je na razini od 128, a u odnosu na stanje u travnju 2018., je u manjem porastu +0,5 %

- **Cijene brodova za rezališta** su krajem srpnja 2018. bile na nešto manjoj razini u odnosu na prosječne cijene iz 2017., te su se kretale na razini od oko **410 USD/t za tankere** i **415 USD/t za brodove za suhi teret**

- **Cijene polovnih tankera** su krajem srpnja 2018. u odnosu na kraj srpnja 2017. bile u porastu od +8 %, za **brodove za rasuti teret** porast od 14 % i za **kontejnerske brodove** u odnosu na travanj 2018. u porastu za +5 %; ovakvi trendovi ukazuju na stabilnu potražnju za polovnim brodovima za sve glavne tipove (koji čine oko 89 % svjetske trgovačke flote, mjereno u tdw)

Vozarine

- **Vozarine za tankere za sirovu naftu (jednogodišnji najam)** su krajem srpnja 2018. bile u padu od oko 30 % u odnosu na prosječne vozarine iz 2017. i kretale su se na razini od 19.000 USD/dan za VLCC (310.000 tdw)

- **Vozarine za tankere za naftne proizvode (jednogodišnji najam)** su krajem srpnja 2018. bile uglavnom u blažem padu u odnosu na prosječne vozarine iz 2017., pa su tako za Panamax tankere (74.000 tdw) bile na razini od 12.625 USD/dan (pad

od 3,5 %), MR Handymax tankere (48.000 tdw) 12.750 USD/dan (pad od 3,5 %), te za Handysize tankere (37.000 tdw) 11.250 USD/dan (pad od 1,6 %)

- **Vozarine za tankere za kemikalije (jednogodišnji najam)** (veličine 20.000 tdw, tankovi od nehrđajućeg čelika) su krajem srpnja 2018. bile u blažem padu u odnosu na prosječne vozarine iz 2017. i kretale su se na razini od 13.000 USD/dan (pad od 1 %)

- **Vozarine za LPG tankere – jednogodišnji najam** (veličine 84.000 m³) su krajem srpnja 2018. bile u nešto većem porastu u odnosu na prosječne vozarine iz 2017. i kretale su se na razini od 19.726 USD/dan (porast od 8 %)

- **Vozarine za LNG tankere** (veličine 160.000 m³) su krajem srpnja 2018. bile u velikom porastu u odnosu na prosječne vozarine iz 2017. i kretale su se na razini od 75.000 USD/dan (rast od oko 63 %), a za brod veličine 145.000 m³, na razini od 43.000 USD/dan (rast od oko 50,4 %); u odnosu na lipanj rast je smanjen

- **Vozarine za brodove za rasuti teret (jednogodišnji najam)** su krajem srpnja 2018. bile u osjetnom porastu u odnosu na prosječne vozarine iz 2017. i kretale su se na razini od 21.000 USD/dan za Capesize (porast od 38,6 %), 13.125 USD/dan za Panamax (porast od 23 %), 13.000 USD/dan za Supramax (porast od 32,3 %) i 10.500 USD/dan za Handysize (porast od 29,8 %)

- **Vozarine za kontejnerske brodove** (veličine 1.000 – 4.400 TEU) su krajem srpnja 2018. bile porastu u odnosu na prosječne vozarine u 2017. i kretale su se ovisno o veličini broda od 8.300 – 12.800 USD/dan; vozarina za kontejnerski brod kapaciteta 2.000 TEU (brod bez dizalica) je bila na razini od 10.000 USD/dan (porast od 39,8 % u odnosu na 2017.)

- **Vozarine za offshore brodove** (područje rada Sjeverno more) su krajem srpnja 2018. bile u blažem porastu u odnosu na prosječne vozarine u 2017., pa su tako za velike **AHTS** brodove (Anchor handling tug supply vessel) bile na razini od oko 17.000 GBP/dan (2014. prosjek 35.000 GBP/dan, 2015. – 18.000 GBP/dan, 2016. – 16.000 GBP/dan, 2017. – 16.000 GBP/dan), a za velike **PSV** (Platform supply vessel) na razini od 9.000 GBP/dan (2014. prosjek 17.250 GBP/dan, 2015. – 7.600 GBP/dan, 2016. – 5.900 GBP/dan, 2017. – 6.500 GBP/dan); trend pada razine vozarina od 2014. do sredine 2017. je zaustavljen i sada se uočava stabilno tržište, s trendom nešto većeg porasta vozarina na **PSV** tržištu.

Siniša Ostojić, dipl. inž. brodogradnje
Direktor
Hrvatska brodogradnja Jadranbrod d.d.

Izvori: Clarkson (Shipping Intelligence Weekly), World Shipyard Monitor (Clarkson), Clarksons SIN, SEA Europe Shipbuilding market monitoring, IHS Fairplay, vlastita istraživanja